

Yhteistyöllä parempiin tuloksiin

Teksti: Henna-Riikka Leppänen

Olen aloitteleva paimenkoiraharrastaja Henna-Riikka Leppänen Uuraisilta Keski-Suomesta. Pyöritämme yhdessä puolisoni kanssa keskiuurta emolehmitilaa hänen kotitilallaan ja luomuun siirtymisen, karjakuon kasvamisen sekä laidunnuksen lisääntymisen myötä paimenkoiran käyttö tehtävissä alkoi pyöriä enenevässä määrin mielessäni 2020-luvun alussa. Tietämykseni paimenkoirista ja paimennuksesta oli lähtökohtaisesti täysi nolla, mutta päätin silti uskaltaa yrittää ja ottaa paimenkoiran avuksi tilatöihin. Muutaman viikon kuluttua kävin pyörähtämässä kotipaikkakunnallani Uimaharjussa ja toin tuliaiseksi kotiin Kostamon Kirsiltä Kiteeltä luovutusikäisen bordercolliuroksen Mähövaaran Ukon (Mähövaaran Luna x Felltop Bob).

Paimennus on vaan niin vaikea laji, että oppimisen alkutaival Ukon kanssa yksinään oli hyvin hidasta. Ilman toisten apua olisinkin ehkä jo luovuttanut. Noin puoli vuotta sitten tutustuin Uuraisilla paimenkoirien kanssa kisaavaan Kyllösen Hannan ja totesimme, että voisimme yhdessä puolisoimme kanssa perustaa tiimin, joka hyödyttäisi meitä molempia. Minä voisin tarjota monimuotoiset treenipellot ja saada Hannalta vastineeksi apua koiran koulutukseen ja eläinten siirtoihin hänen koulutettujen koiriensä kanssa. Koska lampaat olisivat alkukoulutuksessa nautoja helpompi ja turvallisempi ja koiraan helposti reagoiva vaihtoehto, yhdessä päätettiin hankkia 20 treenilammasta ja rakentaa paimennukseen sopivat treeniataukset. Lampaat toimivat myös tilan perinnebiotooppien ja luonnonlaitumien hoidossa, ja niiden kanssa saatu osaaminen on hyvin siirrettävissä tilatöihin naudoilla. Olemmekin yhdessä koiranneet vasikoita ja hiehoja, jotka pienekin koira-kokemuksen jälkeen ovat helpommin siirrettävissä tai pidettävissä etäällä, kun työtehtävät niin vaativat. Vähitellen tilamme kaikki naudat ovat jo koiriin oikealla tavalla reagoivia ja työmme helpottunut.

Paimenkoiran koulutus, samoin kuin minun koulutukseni koiran ohjaajana, jatkuu eikä loppua näy. Niinhän se taitaa aina olla. Tällä hetkellä entisessä emolehmäpihatossamme on noin 30 uuhua ja paimennusyhteistyömme jatkuu nyt talvella treenauksen merkeissä sekä lampailla että naudoilla. Lisäksi olen mukana nautapaimennusryhmässä, jossa treenataan yhdessä ja keskustellaan WA-palstalla koirista,

naudoista, paimennuksesta, tilaratkaisuista jne. Tukea toisilta paimentajilta me toden totta tarvitsemme ja sitä suosittelen kaikkia hakemaan! Olen kaikista ennakkoodotuksistani huolimatta saanut jo nyt

itselleni töihin oivan apumiehen. Olen etuoikeutettu saadessani harrastaa kotonani, hyvissä puitteissa ja osaavien, innostuneiden ihmisten kanssa!



Henna-Riikka Leppäsen tavoitteena oli saada apuja jokapäiväiseen emokarjan hoitoon. Alkuvaikeuksista on päästy eteen päin muiden paimentajien avulla ja tuella. Ukko on tuonut töihin mielekkyyttä ja helpommin hoituvia askareita. Kuva Henna-Riikka Leppänen.



Tilallinen ja harrastaja hankkivat yhdessä 20 treenilammasta nuorten alkukoulutusta silmällä pitäen sekä rakensivat paimennukseen sopivat turvalliset treeniataukset. Lampaat toimivat myös tilan perinnebiotooppien ja luonnonlaitumien hoidossa. Kuva Henna-Riikka Leppänen.

Harrastaja tilallisen apuna

Teksti: Hanna Kyllönen

Olen tilaton harrastajapaimen, joka on hurahtanut paimennukseen n. 8 v sitten. Minulla on mieheni kanssa kolme bordercollieta, joista kaksi kisa paimennuksessa SPKY:n 3-luokassa. Kolmas bc on 1-v, kiihkeä paimenkoiranalku. Aloin pari vuotta sitten miettimään, olisiko meidän koulutetuista paimenkoiristamme tilatöissä hyötyä. Saisin samalla itse lisää tietoa/kokemusta tuotantoeläimistä ja ylipäänsä toiminnasta eläintiloilla. Ehkä mielessäni voimistui myös kysymys, voinko ylipäänsä harrastaa paimennusta, jos teen sitä ilman hyvää tietämystä lampaista/naudoista tai omaa tarvetta helpottaa tilatöitä. Toisaalta pohdin, olisiko minulla kuitenkin riittävästi kokemusta tarjota apua, kun kokemattoman harrastajan ja koiran on vaikea mennä tilalle autamaan, etenkin, jos tilalla ei ole paimennusta osaava tilallinen tai eläimet koirattuja.

Lisäksi yleensä apua tarvitsisivat juuri ne tilat, joilla sitä kokemusta tai osaavaa koira ei ole. Pohdin asiaa ääneen ja niinhän se yleensä on, että silloin tekeminen alkaa jossain aikayksikössä realisoitumaan. Päätin lähteä kokeilemaan ja sain yhteistyökumppaneita tiloilta, jotka olivat onneksi paimenkoira-asiansa realistisia.

Ensimmäisenä jouduin toteamaan, että harrastajan apu tiloilla ei todellakaan ole suoraviivaista. Tarpeina on erityisesti ollut eläinten siirrot eri paikkoihin, jolloin tilallinen on säästynyt isotöisiltä väliaikaisten kulkureittien rakenteluilta. Reitit ovat olleet välillä ahtaita tai koirat eivät ole saaneet liikaa häiritä siirrettäviä eläimiä, kuten tiineitä uuhia. Niiden on tarvinnut lastata eläimiä autoon tai auttaa ryhmien tekemistä erilaisiin tarpeisiin. En siis ole voinut käyttää osaamatonta nuorta koira,

vaan töitä on tehnyt kokenut koira, joka on riittävän rauhallinen, kuuliainen käskyille ja riittävän vahva työstettävien eläinten kanssa. Välillä on silti mennyt eri tavalla kuin on suunniteltu, mutta onneksi on kuitenkin välttytty isommilta hässäköiltä.

Ja vielä se, että koiraamattomien eläinten kanssa on todellakin ollut hyödyllistä, että ennen varsinaista työtehtävää on käyty tutustumassa eläimiin turvallisissa olosuhteissa. Välillä myös toiveet koirien osamisista ovat voineet olla liian suuria. Ne ovat ehkä tulleet nettivideoista, joissa esitellään koirien parhaita onnistumisia. Tilatöissä on kuitenkin oltava rehellinen koiran taidoista. Yhteistyö on toteutettava realistisin tavoittein ja harkitusti edeten niin, että molemmille, myös harrastajalle, paimennus on turvallista ja yhteistyö kannattavaa. Minulle se on ollut ja on edelleenkin hieno tilaisuus.



Hanna Kyllönen halusi lisätä tietoa ja kokemusta paimennettävien eläinten käyttäytymisestä ja hoidosta. Hänen koulutetut koiransa saavat arvokkaita kilometrejä erilaisista eläimistä ja tilanteista oikeiden töiden kautta ja Henna-Riikka saa apua esim. töihin, joissa tarvitaan useampia koiria. Kuvassa Ukko ja Kuje. Kuva Henna-Riikka Leppänen.